

EMIGRA NEWSLETTER

Febrer de 2009, Núm.5

emigra
Educació, Migracions i Infància

Continguts del Núm. 5: Núria Roca (UB-UAB),
Liliya Khabibullina (UB) i Rita Villà (UAB)
Documentació, maquetació i difusió: Laia Narciso
Direcció i edició: Silvia Carrasco
ISSN 2013-116X

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

NOVETATS

- El dimarts 10 de febrer la Dra. Marta Bertran Tarés, membre d'EMIGRA i professora del Departament de Pedagogia Sistemàtica i Social de la UAB ha llegit la tesi **De les expectatives a les relacions: infants, maternitats i atenció a la infància en una Barcelona diversa**.
- S'ha constituït la nova Associació i xarxa interprofessional **AFIN** (Adopcions, Famílies e Infàncies), coordinada per la Dra. Diana Marre.
- En el marc del Cicle de Conferències Migracions i canvi social a l'Europa de la Mediterrània, **Michel Wiewiorka** oferí una conferència sobre Migracions i Educació. [+ info](#)

Editorial: Mediació intercultural, eina controvertida o perillosa?

Periòdicament, els mitjans de comunicació es fan ressò dels "conflictes de la immigració". Rebuig a la construcció de mesquites, competència pels recursos, agressions racistes i altres situacions evidencien que la convivència no és senzilla. El conflicte és imprescindible pel coneixement i pel creixement. Però també és la base i el pretext de la confrontació. A les societats contemporànies, la complexitat de l'estructura social, de les relacions i de les desigualtats incrementen el risc de conflicte entre individus i grups. Les societats multiculturals sovint són fràgils i estan condicionades per desconeixements, recels, estereotips i prejudicis que augmenten amb les situacions de crisi i recessió.

La mediació és una estratègia d'intervenció per a la resolució positiva de conflictes que pren especial rellevància en el procés de construcció d'un model de societat basat en relacions interculturals positives. Ara bé, és necessari que la mediació sigui específicament intercultural? El debat es planteja al voltant de la necessitat de donar resposta als conflictes de l'encaix de la diversitat en la convivència, fent atenció alhora al risc de convertir en producte de les diferències els conflictes que no ho són, emmascarant els autèntics problemes. D'altra banda, la mediació i el diàleg –social, intercultural, interreligiós...- han de defugir les actituds neocolonials que situen als "altres" en posicions perpètuas d'alteritat que "han de ser ensenyades" des de les posicions majoritàries (Loomba, 1998). Desenvolupar capacitats de comunicació i comprensió intercultural reals és necessari perquè la societat plural sigui democràtica, més enllà del conflicte. Per aprofundir en la comprensió d'aquestes qüestions, en la millora de la pràctica i en la formació sòlida de les persones mediadores es va fundar el SEMSI (Servicio de Mediación Social Intercultural), endegat pel professor Carlos Giménez, de la Universidad Autònoma de Madrid en estreta col·laboració amb Fadila Mammam, que l'ha dirigit fins al final. Ara el govern del PP de l'Ajuntament de Madrid ha decidit acabar amb un projecte en el qual s'han emmirallat totes les iniciatives de mediació intercultural de l'estat durant 11 anys, des dels ajuntaments fins a les universitats. És que la mediació intercultural, a més d'una eina controvertida, també pot ser considerada "perillosa"?

Carta de comiat de SEMSI [\[en línia\]](#)

REFLEXIONEM:

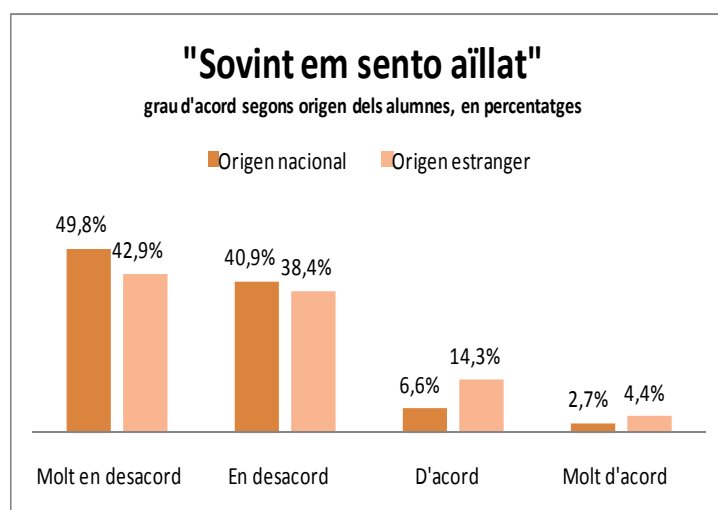
- Carranco, R. (2009) El consistorio acaba con la mediación para inmigrantes. *El País*, 28 de gener de 2009. [\[en línia\]](#).
- Pau, S. (2008) Les ONG confien que el pacte eviti ciutadans de segona. *Avui*, 20 de desembre de 2008. [\[en línia\]](#).
- Ruiz del Árbol, M. (2008) El racismo en las escuelas se ceba con los musulmanes. Un estudio revela que los gitanos ya no son los más rechazados entre los alumnos. *El País*, 8 de desembre de 2008. [\[en línia\]](#).
- Flotats, A. (2008) La gitana no robó el móvil. Alumnos del colegio Peleteiro de Santiago median en un caso de conflicto. *El País*, 15 de novembre de 2008. [\[en línia\]](#).
- Prats, J. (2008) La mano que vence la incomprensión. *El País*, 04 de juliol de 2008. [\[en línia\]](#).
- Ibáñez, M.J. (2008) Empresarios de Lleida rechazan por inadecuado el enclave de la futura mezquita. *El Periódico*, 06 de juny de 2008. [\[en línia\]](#).
- Tura, M. (2008) Un paso para la modernización de la justicia. *El País*, 04 de juny de 2008. [\[en línia\]](#).
- Colomé, S. (2007) El comercio tradicional, inmigrante e innovador se alían en la plaza de la Llana para mejorar la convivencia en el barrio. *La Vanguardia*, 25 d'abril de 2007. [\[en línia\]](#).
- Barbería, J.L. (2007) Los campos de batalla contra la xenofobia. Asociaciones, educadores, mediadores, y concejales comprometidos se enfrentan a los conflictos latentes de la inmigración. *El País*, 28 de gener de 2007. [\[en línia\]](#).

ACTIVITATS EMIGRA

- L' [European Science Foundation](#) ha seleccionat per finançar el Exploratory Workshop *Immigration and Education in Southern Europe* que organitzarà EMIGRA l'octubre de 2009, amb la participació de 30 investigadors.
- S'inicia el **projecte ARIE** finançat per l' [AGAUR Anàlisi i desenvolupament de la capacitat inclusiva i intercultural dels centres escolars amb alumnat d'origen immigrant, minoritari i procedent de l'adopció internacional](#) que articularà la devolució de resultats de dos projectes I+D dirigits per la Dra. Silvia Carrasco i la Dra. Diana Marre, amb la participació d'investigadors, educadors en actiu i altres professionals.
- Del 9 al 19 de desembre va tenir lloc el **XXVIII Curso de etnología española " Julio Caro Baroja " Cuestiones de Ética en antropología**, coordinat per Margarita del Olmo amb l'aportació de Diana Marre *La antropología ante la adopción y circulación de menores*.
- Lilia Khabibullina farà la presentació sobre " Cuina i cultura tàrtara " el dia 18 de març a l' [Escola oficial d'Idiomes, Drassanes](#), Barcelona (en Rus).
- S'ha creat un nou **conveni per pràctiques i col·laboració científica** entre el *Máster Universitario en Migraciones: conocimiento y gestión de los procesos migratorios*, dirigit per la Dra. Cristina Blanco de la UPV i el Grup de Recerca EMIGRA de la UAB.
- Els propers dies 22 al 28 de febrer tindrà lloc a la European University Cyprus, a Nicòsia, el seminari d'experts *Changing Childhood in a changing Europe* organitzat per la European Science Foundation amb la participació de la Dra. Silvia Carrasco.
- S'ha publicat el llibre J. Edwards, & C. Salazar (Ed.) (2009) [European Kinship in the age of biotechnology](#), en el qual apareix el capítol de Diana Marre i Joan Bestard "The family body: Persons, body and resemblance.".

CONFLICTE I MEDIACIÓ A L'ÀMBIT ESCOLAR.

EMIGRA participa en el projecte del [Llibre Blanc de la Mediació a Catalunya](#), coordinat pel Dr. Pompeu Casanovas, de l' [Institut de Dret i Tecnologia](#) de la Universitat Autònoma i format per 14 equips de recerca que han d'avaluar la conflictivitat i la resolució alternativa de conflictes en àmbits diversos. Aquest és un encàrrec del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya que ha d'aportar dades sobre l'estat actual de la mediació en els diversos àmbits de la societat i oferir recomanacions de cara a l'elaboració de la futura Llei Catalana de Mediació. L'equip responsable de Mediació a l'àmbit escolar està format per la Dra. Silvia Carrasco, la Dra. Maribel Ponferrada i Sra. Rita Villà, que desenvolupa la seva tesi doctoral centrada en el paper de la diversitat en aquest àmbit. Aquest equip, juntament amb la Sra. Marta Miró, va elaborar l'informe extraordinari del Síndic de Greuges [Convivència i conflicte als centres educatius](#) (2006) que analitzava les percepcions de conflicte dels diferents membres de la comunitat educativa en un moment de preocupació creixent pels fenòmens d'assetjament entre iguals. A l'informe es posen de manifest els importants canvis que està experimentant la nostra societat en les darreres dècades, que han fet evident la necessitat de cercar nous recursos de resolució de conflictes que defugin la dicotomia víctimes—culpables i que potenciïn la restitució de les relacions per damunt dels càstigs. Cada cop més centres escolars aposten per aquesta perspectiva i inicien programes de mediació entre iguals, amb l'objectiu pedagògic de proporcionar eines de resolució constructiva de conflictes, si bé força limitada als alumnes. En aquest escenari cal anar en compte de no deixar fora cap sector de l'alumnat. Els i les adolescents d'origen estranger són especialment vulnerables, més com a víctimes que com a causants de conflictes. Tal com apunten algunes dades en procés d'exploració, corren el risc de trobar-se desplaçats dels mecanismes de denúncia i participació, com pot ser la mediació escolar. Aquestes observacions són coherents amb els resultats del qüestionari passat a més de 1000 alumnes per l'Informe *Convivència i conflicte als centres educatius*, on es fa palès que, malgrat que la majoria d'alumnat se sent acompanyat al seu institut, entre els que es troben sols hi ha el doble d'alumnes d'origen estranger que nacional. Una dada a no oblidar a l'hora d'avaluar la inclusió als centres educatius.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades no publicades del qüestionari elaborat per l'informe *Convivència i conflicte entre iguals als centres educatius* (2006). Carrasco, S., Ponferrada, M., Villà, R i altres.

SIMPOSI, SEMINARS I CONFERÈNCIES

- [I Jornada AFIN. Efectos de la institucionalización en la infancia](#). 30/03/2009. UB, Barcelona.
- [VI Congreso sobre las Migraciones en España: ESOMI](#) (Universidad de La Coruña) 17-19 setembre de 2009. A Coruña.
- [V Congrés Català de Sociologia](#). 17-18 Abril de 2009. UAB, Bellaterra. Barcelona.
- [Encuentro sobre menores extranjeros no acompañados](#). 12-13 febrer 2009. Universidad Pontificia Comillas. Madrid.
- ["Changements dans l'adoption internationale : Co-responsabilité. Pays donneurs – Pays d'accueil"](#). 18-20 juny 2009. París, França.
- [VIII Reunión de Antropología del Mercosur \(RAM\) Diversidad y poder en América Latina](#). 29 de Set. –02 Oct. 2009, Buenos Aires. Argentina.
- [CASCA-AES 2009 Conference](#). 13-16 on the UBC-Vancouver.

RECURSOS.

- Otfried Höffe (2008) **Derecho intercultural**. Ed. Gedisa.
- Colectivo AMANI. (2006) **Educación intercultural. Análisis y resolución de conflictos**. Ed. Popular.
- AEP Desenvolupament Comunitari i Andalusia Acoge (2002) **Mediación intercultural: una propuesta para la formación** Ed. Popular.
- Trobada interuniversitaria per al Diàleg Intercultural, organitzada per Càtedra UNESCO de Llengües i Educació. 12 de desembre de 2008 [\[recerques i materials\]](#).
- ¿Cómo es este país? Información útil para las personas inmigradas y los nuevos residentes . Obra Social " La Caixa ".

LINKS D' INTERÈS

Mediar on-line	Gencat. Educació	Comissio de Mediación en ambit de Religions
Red social solomediación	Gencat. Agenda d 'Immigració	Red de mediación intercultural. Obra Social La Caixa
Gencat. Salut i migracions	Associació Unesco per al diàleg interreligiós	Grup d'Estudi de Llengües Amenaçades(GELA)
Gencat.Convivència		Bitartoki. Centro de resolución de conflictos y mediación

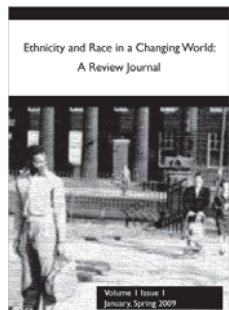
NOVETATS EDITORIALS

Fundació Nous Horitzons.
Núm. 190 de la Revista Nous Horitzons sobre la immigració i els reptes de la inclusió social, coordinat per S. Parella i amb textos de L.Cachón sobre ciutadania, de S.Carrasco sobre segregació escolar i de M. Casas sobre integració escolar, entre altres. [\[en línia\]](#)

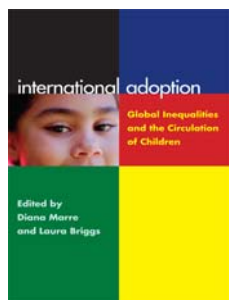
Revista E-mediación
 Ed. Acuerdo Justo.
 Revista on-line sobre resolució de conflictes, mensual.
[\[en línia\]](#)

Manchester University Press.
Ethnicity And Race in a Changing World: A Review Journal.
 Nova revista electrònica internacional i multidisciplinar, que vol actualitzar el debat acadèmic respecte a les relacions interètniques. Publicació semestral.
[\[en línia\]](#)

Rascón, P. (Dir.)CEAPA
Padres y madres de alumnos y alumnas. Inmigración, escuela y sociedad. Núm.98
 Articles sobre alumnat estranger i condicions d 'escolarització (S.Carrasco i J.Pàmies) , immigració i model educatiu (G.Martínez) segregació escolar (P.Farriol) i textos sobre col·lectiu equatorià, marroquí, romanès, entre altres. [\[en línia\]](#)

Marre, D. I Briggs, L. (2009)
International Adoption. Global Inequalities and the Circulation of Children.
 New York University Press.

Moreiras, Jordi (2008)
Musulmans a Catalunya. Radiografia d 'un Islam implantat.
 Documents IEMed.
[\[en línia\]](#)

PER VEURE...

La clase (Entre les murs).
 Laurent Cantet.
 2008 128 min.
[veure fitxa aquí](#)

Retorno a Hansala.
 Chus Gutiérrez.
 2008. 95 min.
[veure fitxa aquí](#)

El truco del manco.
 Santiago Zannou.
 2008. 87 min.
[veure fitxa aquí](#)

La ola.
 Dennis Gansel
 2008.
 101 min.
[veure fitxa aquí](#)

Nova secció!! GRUP CONVIDAT: LdEI

EL LdEI EN AUSTIN (EE.UU.)

Maria Rubio y Ouafaa Bouachra son dos investigadoras contratadas del laboratorio de Estudios Interculturales de la Universidad de Granada. Actualmente están realizando sus tesis doctorales dentro del proyecto de Excelencia "Multiculturalidad e Integración de Población Inmigrante Extranjera en las Escuelas Andaluzas" financiado por la Consejería de Innovación y Ciencia de la Junta de Andalucía. Después de desarrollar durante el curso escolar 2007-2008 su trabajo de campo en varios centros de educación secundaria de Málaga y Almería y de analizar algunos de los primeros resultados de este trabajo, han realizado una breve estancia en un centro extranjero. Después de una búsqueda de centros, donde recibieron la ayuda de investigadores como Silvia Carrasco, Jordi Pàmies y Gunter Dietz, se decidieron por el Texas Center for Education Policy de Austin (Texas) pues este centro compartía los intereses y los puntos de vista científicos y académicos que las investigadoras poseían y por que la Dra Ángela Valenzuela les abrió las puertas de su centro y de su grupo de investigación desde el primer momento. La Consejería de Innovación, Ciencia y Empresa de la Junta de Andalucía a través de las ayudas de "incentivos para actividades de carácter científico y técnico" les financió la estancia de tres meses (1 de julio hasta el 30 septiembre de 2008). A lo largo de esta estancia llevaron a cabo las siguientes tareas: revisión bibliográfica, visitas a algunos centros escolares de Austin, contactos e intercambio de experiencias con el profesorado de los centros escolares, participación en la vida de la Universidad de Austin-Texas, comparar los resultados de sus trabajos de campo con los estudios que en el Center for Education Policy realizaban en torno a la población de origen latinoamericano. La estancia finalizó con un seminario que organizaron ambas investigadoras sobre la escolarización de la población inmigrante extranjera en el sistema educativo español y una comparativa con Austin.

FORMACIÓN DE POSGRADO EN MIGRACIONES EN UNIVERSIDADES EN ESPAÑA (I)

Se indica algunos de los programas de formación de posgrado en España relacionados con migraciones e interculturalidad. En próximos números se completará esta lista con otras universidades.

U.N.E.D

Diversidad e Igualdad en Educación (Departamento de Métodos de Investigación y Diagnóstico en Educación)

http://www.uned.es/educacion/oferta/oferta_doctorado.htm

Universidad de Barcelona

Programa Oficial de Posgrado en filología

Máster Universitario en construcción y representación de identidades culturales

<http://www.giga.ub.edu/acad/pops/fitxes/2/M0X01.php>

Universidad Complutense de Madrid

Programa Oficial de Posgrado en Estudios Interculturales y Literarios

Máster Universitario en estudios interculturales europeos

<http://www.ucm.es/centros/cont/descargas/documento10381.pdf>

Migraciones Internacionales e Integración Social (Instituto Universitario Centro Ortega y Gasset)

http://www.ortegaygasset.edu/contenidos.asp?id_is=53

Universidad de Almería

Programa Oficial de Posgrado en ciencias sociales aplicadas

Máster Universitario en estudios migratorios. Desarrollo e intervención social

<http://www.ciencias-sociales-aplicadas.es/index.php>

Universidad de Granada

Programa Oficial de Posgrado en Ciencias Sociales Aplicadas

Máster Universitario en Estudios Migratorios. Desarrollo e Intervención Social

<http://www.ciencias-sociales-aplicadas.es/index.php>

Programa de Doctorado en Antropología Social, Diversidad Cultural y Migraciones

<http://ldei.ugr.es/doctorado>

Universidad de Huelva

Programa Oficial de Posgrado en Ciencias Sociales Aplicadas

Máster Universitario en Estudios Migratorios. Desarrollo e Intervención Social

<http://www.ciencias-sociales-aplicadas.es/index.php>

Programa Oficial de Posgrado en la educación en la sociedad multicultural

Máster Universitario en educación intercultural

http://www.uhu.es/master_educintercultural/

Amb el suport de: AGAUR-ARAFI 2007 (ARAFI 2)

Xarxa d'investigació etnogràfica sobre migracions, minories, infància i educació

Agència Catalana de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca

<http://gencat.cat/agaur>

ENVIEU NOTÍCIES I SUGGERIMENTS A:

Grup de recerca EMIGRA

Dep. d'Antropologia Social i Cultural

www.emigra.org.es

gr.emigra@uab.es